

**PROCEEDINGS OF
THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
ONLINE
CONFERENCE**

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ ТА
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМ
В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ**

**TRANSFORMATION OF THE TAX AND
ACCOUNTING AND ANALYTICAL SYSTEMS
IN THE CONTEXT OF MODERN CRISIS PHENOMENA**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ
ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЇ**

20 травня 2021 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ КНТЕУ
УНІВЕРСИТЕТ ARTIFEX (М. БУХАРЕСТ, РУМУНІЯ)
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШТЕФАНА ЧЕЛ МАРЕ (М. СУЧАВА, РУМУНІЯ)
УНІВЕРСИТЕТ «МВ» (М. БЕЛГРАД, СЕРБІЯ)
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ОСВІТА, НАУКА, ІННОВАЦІЇ»

Трансформація податкової та обліково-аналітичної систем в контексті сучасних кризових явищ

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЇ**

**м. Чернівці (Україна)
20 травня 2021 року**

УДК 336.221.4:657.1
Т 65

Трансформація податкової та обліково-аналітичної систем в контексті сучасних кризових явищ: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці (Україна, 20 травня 2021 р. – Чернівці: Технодрук, 2021. – 379 с.

В умовах цифрової економіки трансформація податкової та обліково-аналітичної систем виступає одним із ефективних стратегічних інструментів формування сучасної економічної моделі України.

У збірнику висвітлено світовий досвід щодо формування податкового законодавства та відповідальності суб'єктів господарювання за його порушення. Наведено та оцінено стратегії розвитку підприємств в умовах нестабільної економіки країн. Досліджено напрями трансформації фіскальної політики України та формування обліково-аналітичного забезпечення ефективного управління діяльністю підприємств. Розкрито значення та використання інноваційних технологій та інструментів для забезпечення конкурентоспроможності компаній в умовах глобалізації та впливу пандемії Covid 19. Окреслено проблеми та перспективи підготовки майбутніх конкурентоспроможних фахівців економічного профілю.

Розраховано на науковців, фахівців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, які цікавляться зазначеними питаннями. Розраховано на науковців, фахівців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, які цікавляться даною тематикою.

Відповідальні за випуск: С.Д. Лучик, К.Л. Багрій

Комп'ютерний дизайн
і макетування: С.Н.Ткачук

Відповідальність за достовірність фактів, статистичної інформації, власних імен, цитат та інших відомостей, наданих у рукописах, несуть автори публікацій.

© ЧТЕІ КНТЕУ, 2021
© Технодрук, 2021

Підписано до друку 17.05.2021 р.

КАРИНА ПАЛАМАРЕК, КОНОН БАГРІЙ

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА МІСТА
ЧЕРНІВЦІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19325

Інна Поворознюк

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ
COVID-19329

*РОЗВИТОК СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ГЛОБАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ В
УКРАЇНІ ТА СВІТІ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ*

Олександр Богашко

ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ
ДЕРЖАВИ В УМОВАХ СВІТОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ335

Оксана Верстяк

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ – КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В
ЄВРОСОЮЗІ338

Ірина Годнюк

ОБІГ ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ:
ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ341

Ольга Грицай, Ірина Грицай

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ В
УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ 344

Ірина Зрибнева, Василечко Христина

СУЧАСНИЙ СТАН ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ
COVID-19348

Ульяна Марчук

РОЗВИТОК ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ351

Ольга Павлова

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ ТА ЇЇ
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ354

Юрій Швед

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА КОРПОРАТИВНІ ЗЛИТТЯ ТА
ПОГЛИНАННЯ357

KRISTIJAN RISTIĆ, DRAGANA TRNAVAC, ALEKSANDRA TEŠIĆ

NEOLIBERAL ECONOMY AND NEW GEOECONOMICS' FINANCE:
SHORT RECONSIDERATION361

*ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ У ЗВО*

KATERYNA HILDEBRANT

TEACHING ESP THROUGH DISTANCE LEARNING TECHNIQUES366

Олександр Богашко, к.е.н., доцент,
Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини,
м.Умань

ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ СВІТОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Зростання взаємозалежності та взаємопов'язаності національних економік країн світу в ході економічної глобалізації робить більш актуальним забезпечення їх конкурентоспроможності, яка є запорукою сталого поступального розвитку. Глобальна конкурентоспроможність стає ключовим параметром, що визначає місце держави в геополітичному просторі та в структурі світогосподарських зв'язків. Створення умов підвищення конкурентоспроможності економіки є одним із головних чинників забезпечення високого рівня життя нації.

Особливості сучасного етапу розвитку світової економіки вносять нові корективи в класичні визначення конкурентоспроможності та методів її досягнення. У зв'язку з цим, варто переглянути найпоширеніші постулати конкурентоспроможності й скоригувати їх відповідно до нових тенденцій.

Конкурентоспроможність як складна економічна категорія традиційно розглядається в різних аспектах. Так, В.В. Алещенко тлумачить конкурентоспроможність як ступінь ефективності суб'єкта (міру повноти і якості рішень) при виконанні свого призначення [1].

Подібним чином І. Богомолова та Є. Хохлов розглядають конкурентоспроможність об'єкта як стан, який характеризує реальну або потенційну можливість виконання своїх функціональних обов'язків в умовах можливої протидії суперників [5].

Близькою є точка зору А.Ф. Павленка та А.В. Вовчака на конкурентоспроможність як властивість об'єкта, що характеризується ступенем задоволення ним конкретної потреби у порівнянні з аналогічними об'єктами, що господарюють на конкретному ринку [9].

Застосовуючи метод абстракції І.В.Тараненко розкриває сутнісні ознаки та характеристики конкурентоспроможності, що можуть бути конкуретизовані стосовно того чи іншого об'єкта дослідження і незалежно від суб'єкта конкурентних відносин [12, с.19]:

- конкурентоспроможність як стан досліджуваного об'єкта;
- конкурентоспроможність як відносне поняття (можливість виявлення лише в конкурентному середовищі);
- наявність властивостей (конкурентних переваг), які дають можливість досліджуваному об'єкту виконувати своє функціональне і суспільне призначення;
- рівень ефективності функціонування, достатній для виконання свого функціонального і суспільного призначення, в оточенні подібних об'єктів (суб'єктів конкурентних відносин).

Найбільш вивченою є конкурентоспроможність товарів. Це поняття пов'язане з якістю товару, спроможністю задовольняти потреби споживачів при певних витратах. Конкурентоспроможність товару

визначається сукупністю його значущих для споживача і виробника характеристик і проявляється в результаті зіставлення з товарами-аналогами [9].

Слід зазначити, що виробництво і реалізація конкурентоспроможних товарів і послуг – провідна передумова конкурентоспроможності підприємства. У зв'язку з цим, В.А. Павлова розглядає конкурентоспроможність підприємства як його спроможність зберігати конкурентні позиції на ринку або змінювати їх в процесі адаптації до мінливого конкурентного середовища функціонування [10].

Наступним рівнем аналізу є галузь як сукупність підприємств і виробництв, які характеризуються спільністю продукції, технології і потреб. М. Гельвановський, В. Жуковська, І. Трофимова у визначенні конкурентоспроможності галузі ґрунтуються на понятті ефективності їх функціонування в національній економіці [6].

У сучасних умовах стрімко зростає роль регіонів в економічних системах національного і світового рівнів. Дослідники включають у визначення конкурентоспроможності регіону два провідні аспекти: необхідність досягнення високого рівня життя населення і ефективність функціонування господарського механізму регіону [11].

Конкурентоспроможність країни (держави, нації), національної економіки є комплексним поняттям і спирається на фактори як внутрішнього, так і зовнішнього (глобального) середовища. Якісні зміни у зовнішньому конкурентному середовищі економічної діяльності як фірм (корпорацій), так і держав, його глобалізація, зумовлюють необхідність пошуку ефективних шляхів досягнення, підтримання і розвитку конкурентоспроможності національних економік. Тому логічним розвитком такого підходу є трактування конкурентоспроможності національної економіки як характеристики становища її товаровиробників на світовому ринку. Зокрема Б. В. Губський визначає конкурентоспроможність як обумовлене економічними, соціальними й політичними чинниками стійке становище країни на внутрішньому та зовнішньому ринках, здатність суб'єктів конкурентної боротьби протистояти міжнародній конкуренції на внутрішньому ринку та ринках інших країн [7].

Конкурентоспроможність у широкому розумінні сприймається як здатність господарства забезпечувати збалансованість своїх зовнішніх пропорцій та уникати тих обмежень, які зумовлюються зовнішньоекономічною сферою, і як здатність країни самовідтворювати свої світогосподарські зв'язки. Досить важливим у даному контексті є усвідомлення, що основним предметом конкуренції є не безпосередньо продукт, а життєздатність господарства, яка краще відповідає суті поняття конкурентоспроможності на рівні національної економіки.

Як зазначає Я.Жаліло, конкуренції в ринковій економіці відведено роль «механізму своєрідного суспільного контролю» за ефективністю використання суб'єктом господарювання «довірих» йому суспільних ресурсів. Фундаментальним мотиваційним важелем розкриття й розвитку конкурентоспроможності економічних суб'єктів у ході конкуренції є абсолютні та порівняльні конкурентні переваги. В останнє десятиріччя відбулося швидке висунення на перші позиції конкурентних

переваг володіння високими технологіями, висококваліфікованою робочою силою, інформаційними комунікаціями. Відтак однією з ключових передумов конкурентоспроможності суб'єктів господарювання є їхня здатність до динамічного пристосування до змін у структурі конкурентних переваг [8].

Я.Б. Базиліук визначає конкурентоспроможність національної економіки як економічну категорію, що характеризує стан суспільних відносин у державі щодо забезпечення умов стабільного підвищення ефективності національного виробництва, адаптованого до змін світової кон'юнктури та внутрішнього попиту на основі розкриття національних конкурентних переваг і досягнення кращих, ніж у конкурентів, соціально-економічних параметрів [2].

О.Л. Чепурна пропонує під конкурентоспроможністю національної економіки розглядати стан і потенційну можливість національної економіки надалі забезпечувати ефективність виробничих процесів і добробут громадян на основі формування і використання конкурентних переваг країни [13].

Отже, конкуренція є основним рушійним елементом ринку, який розвивається на основі попиту і пропозиції. В економічній літературі визначено, що конкуренція – це суперництво старого з новим (інноваціями), коли конкуруючі одиниці шляхом аналізу структури ринку визначають ступінь свободи продавця і покупця на ринку, поставивши собі за мету якомога повне задоволення потреб покупця.

Дослідження понять «конкуренція» та «конкурентоспроможність» в економічній літературі виявили, що категорія «конкурентоспроможність національної економіки» є, з одного боку, складною та суперечливою, а з іншого – системною, оскільки при її визначенні інтегруються: ознаки й показники конкурентоспроможності національних товарів, підприємств, галузей, регіонів, кластерів; політико-правові, економічні, соціокультурні та ресурсно-інфраструктурні чинники розвитку; цінові та структурні можливості трансформування потенціалу конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Алещенко В. В. Теоретико-методологические вопросы конкурентоспособности экономической системы. Маркетинг в России и за рубежом. 2005. № 1 (45). С.113–119.
2. Базиліук Я. Б. Конкурентоспроможність національної економіки: сутність та умови забезпечення / Ін-т стратегічних досліджень. К.: НІСД, 2002. 132с.
3. Богашко О. Л. Основи зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. Умань: Видавець «Сочінський», 2010. 372с.
4. Богашко О. Л. Теоретичні аспекти дослідження конкурентоспроможності національної економіки в умовах глобалізації. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. Випуск 1 (25). Донецьк, 2014. С. 32–37.
5. Богомолова И. П., Хохлов Е. В. Анализ формирования категории конкурентоспособности как фактора рыночного превосходства экономических объектов. Маркетинг в России и за рубежом. 2005. № 1 (45). С.113–119.
6. Гельвановский М., Жуковская В., Трофимова И. Конкурентоспособность в микро-, мезо- и макроуровневом измерениях. Российский экономический журнал. 1998. С.67–75.
7. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. К.: Наукова думка, 1997. 148с.
8. Жаліло Я. А. До формування категоріального апарату науки про економічну безпеку. Стратегічна панорама. 2004. №3. С. 99–105.
9. Павленко А. Ф., Вовчак А. В. Маркетинг: підручник. К.: КНЕУ, 2003. 246с.

10. Павлова В. А. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка та стратегія забезпечення: монографія. – Д.: Вид-во ДУЕП, 2006. 276с.
11. Панкрухин А. П. Маркетинг територій. – СПб.: Питер, 2006. 416 с.
12. Тараненко І. В. Методологія системного дослідження конкурентоспроможності. Академічний огляд. 2008. № 2. С. 12–23.
13. Чепурна О. Л. Сучасні концепції конкурентоспроможності національної економіки. Теоретичні та прикладні питання економіки: Зб. наук. праць. Вип. 19. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. С. 102–106.

Oleksandr Bohashko, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor,
Educational and Scientific Institute of Economics and
Business Education,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University,
Uman

INNOVATIONS AS A FACTOR OF COMPETITIVENESS OF THE STATE ECONOMY IN THE CONDITIONS OF GLOBAL GLOBALIZATION

The theses summarize the results of scientific research of leading scientists in the development of competition theory, in particular, their contribution to the study of competitiveness. Emphasis is placed on the features of the current stage of development of the world economy, which make new adjustments to the classical definitions of competitiveness and methods of achieving it. The competitiveness of the national economy is defined as a holistic result of the systemic interaction of all subjects of economic relations and on this basis the analysis of competitiveness according to the classification of structural levels of the organization of economic systems is carried out.

Оксана Верстяк к.е.н., доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м.Чернівці

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ – КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В ЄВРОСОЮЗІ

Суспільно-політичні умови в Україні в період 2013-2014 років створили всі передумови для побудови нової європейської моделі економічного зростання в Україні. Мова йде про реформу місцевого самоврядування, яка реалізується в Україні та, посилюючись на офіційний прес-центр ініціативи «Децентралізація влади», покликана впровадити основні принципи місцевого самоврядування – децентралізації (коли більшість повноважень та фінансів на їх здійснення передаються на рівень громад), субсидіарності (передбачає вирішення конкретних проблем на найближчому до повсякденних потреб людей щаблі влади) та повсюдності (місцеве самоврядування має здійснюватися на всій території України, що означає відсутність територій, на які не поширюється юрисдикція територіальних громад і відповідних органів місцевого самоврядування) [2].